

EEN AUGUSTUSNACHT OP ZEE BIJ 'T KAMPEREILAND.

OM twaalf uur loopt de wekker af en sta ik op na een slaap van nauwelijks een paar uur.

Met een zwaar beladen rugzak ga ik den Yselbrug over naar 't huis van den broodjager.

Van kleine jongen af, nu reeds meer dan vijf en twintigjaar trekt hij elken nacht naar zee, nu om te jagen en in gesloten jachtijd om paling te vangen, terwijl in den broedtijd de bewaking van 't Eiland vanwege de Vereeniging tot Bescherming van Vogels aan hem is toevertrouwd, een taak waarvoor niemand beter geschikt is, dan hij, mijn vriend Gerrit Visscher, die ieder hoekje en gaatje nauwkeurig kent. En al betitelt hij de Fuut met den naam van Glint of Zilversecher en al noemt hij de Kuikendieven valken en vele andere vogels heel anders dan ik, toch weet hij me precies te vertellen, welke er broeden op 't Eiland en welke op den doortrek waar te nemen zijn.

Verscheiden interessante tochten maakten we van 't voorjaar samen in 't land van riet en biesen, ieder met groote waterlaarzen aan, op zoek naar nesten van Kuikendieven en Baardmeezen. En wat deed het hem plezier, toen hij me 't geluid van waterral en porceleinhoentje kon leeren, en toen hij me 'n heele futenkolonie van wel een nest of vijftien kon toonen, in een rietpol die ver vooruit in zee lag bij 't binnenlicht van den Ketel. Vlak bij elkaar lagen ze daar en voor ons dobberden op de golven al die prachtige Futen, die geleidelijk dichterbij kwamen, terwijl ik een der nesten kiekte.

En nu zou ik mee op de eendenjacht, om meteen den doortrek van de Ruiters te zien, waarvan hij me als bewijsmateriaal 't Witgatje, Boschruijer en Zwarte ruijer al had thuisgebracht.

De kuip met levende lokkers, 4 eenden en een woerd, van echt wild bloed, stond al klaar met 'n net er overheen gespannen. Toch vliegen deze eenden, ongekortwiekt, steeds vrij uit, als ze niet mee hoeven. Iedere week gaat de helft mee.

Visscher nam z'n geweer en ik mijn laarzen en weldra waren we bij z'n echte Giethoornsche punter, die in een kleine inham vlak bij zijn huis lag.

Na alles ingeladen te hebben, stapten we in en roeide hij ons 't kreekje uit, de rivier af. 't Was donkere maan; helder schenen de sterren, telkens verschoot er een, heel eventjes een lichtende streep achterlatend. Alleen achter ons zat een wolk, die later kwaadardiger werd, dan we gedacht hadden!

Maar voorloopig was 't heerlijk weer; doodstil was de IJsel, snel gleden we voort over de duistere vlakke. Met moeite kon ik het riet aan de oevers onderscheiden, dat nu een zwarte massa leek. Onderwijl vertelde Visscher me allerlei interessants over 't ruien van de wilde eenden en van den tijd, dat ze nog meeuwen en sterntjes schoten bij massa's tegelijk, toen de wet dat nog toe stond. Zoover was 't toen zelfs gekomen dat ze als 'n bijzonderheid aan elkaar vertelden, dat ze 'n sterntje hadden zien vliegen! Die periode ligt gelukkig achter ons!

Na zoo ongeveer een uur geroeid te hebben, hoorden we riemen plassen en merkten, dat een eindje voor ons aan den anderen wal zijn broer Piet roeide, die ook naar zee ging. Hij had een zoontje bij zich. Om de beurt gaan ze in de vacantie met hun vader mee en leeren zoo reeds in hun prille jeugd de geheimenissen van 't avontuurlijke bedrijf.

De booten naderden elkaar, een groet werd gewisseld en te zamen werd nu de tocht vervolgd.

Juist waren we een eindje 't Rechterdiep opgeroeid — den IJseltak, die de Kattenwaard van 't Binneneiland afsnijdt —, toen de nachtboot van Amsterdam de Ketel binnen liep.

't Zal ongeveer kwart over 2 geweest zijn, toen een Kleine karekiet begon te zingen. Een Koet, blijkbaar door ons opgeschrikt, kefte luid.

Langzamerhand maakte 't riet plaats voor biezenvelden, hier en daar door open plekken onderbroken.

Weldra waren we nu op zee. Roeien was niet meer noodig, want door de geringe diepte ging 't met boomen veel sneller. Telkens flitsten de lichten van den Ketelmond en Schokland. Een Scholekster maakte luid lawaai.

Op de Ramspol werd even geland om wat riet te snijden, dat straks bij de jacht noodig zou zijn.

En daarna werd de nachtelijke tocht weer ongestoord voortgezet. Na 'n poos was de andere boot verdwenen; die was op de plaats van bestemming aangekomen.

Massa's Koeten renden over 't water landwaarts. Een eenzame meeuw, nog ternauwernood te onderscheiden, vloog langzaam over. Duidelijker waren nu de lichten van 't Zwolsche diep te zien. Goed vier uur draaiden ook wij 't biezenveld in. De boot schuurde over den grond en de onwelriekende geuren van den modderbodem met massa's muggen kwamen ons 't leven zuur maken.

Mast, zeil, riemen en alles wat onnoodig was, werd overboord gezet op 'n biezenhoop en op een open plek werden de houten lokeenden uitgezet; en weldra dreven daar, ieder aan een touw met 'n steen, nagebootste Tafeleenden, Smienten, Toppers en anderen.

Onderwijl werd 't lichter en een rossige streep vertoonde zich boven de Vollenhovensche kust, die zwak in 't water weerspiegelde. Ook de levendelokkers haalden wenu te voorschijn, die rondom hun houten collega's geplaatst werden. 't Was een gekwaak en drukte van belang. Groote scharen eenden kwamen intusschen op de wieken en schel floot een Smient. Onophoudelijk klonk 't geroep der talingen.

Daarop werd de boot tusschen de biezen geschoven en geheel met riet gemaskeerd; de woerd kreeg 'n plaatsje vlak er bij en rustig wachtten we, tot 't lichter werd.

Al heel gauw kwamen de eerste eenden over, de woerd kwèkte, op 't fluiten van den jager, waarop de lokkers antwoordden, en ineens zwenkte de troep, en vóór ze invielen, knalden reeds de eerste schoten, die twee talingen in 'n grooten boog op 't water deden ploffen. Even later moesten 'n Slobeend en een Tafeleend 't leven inboeten. 't Is geweldig, hoe kalm de broodjagers te werk gaan, steeds zeker van hun schot en nooit schietend op vogels, die te ver af zijn.

Toen 't goed dag was, kwamen de eerste Witgatjes en Boschruiers luid roepend, langs. Die zijn in de vlucht niet zoo makkelijk te onderscheiden, al heeft de laatste langere pooten en 'n kleiner lichaam.

In de hand gaat dat beter: de Boschruiers heeft de schacht van de buitenste slagpen wit, terwijl die van 't Witgatje donker is; bovendien heeft de staart van 't Witgatje slechts 4 breede dwarsbanden, op 't eind, terwijl die van de Boschruiers tot aan den wortel toe veel smallere banden vertoont.

Telkens kwamen ze in de buurt, soms zich even in 't water stortend, om even later weer weg te vliegen.

'n Roerdomp trok na z'n nachtelijke vischpartij weer naar zijn rietbosch terug, gevolgd door 'n Reiger.

Een Porceleinhoentje riep allerwonderlijkst; vooral in dezen tijd zijn er vrij veel. Dit jaar kwamen ze heel laat, in 't eind van Juni, na 't hooge water, evenals de water-rallen. Vroeger vond Visscher er verscheiden nesten van, maar sinds hij zelf alleen er op uit ging, had hij er nooit meer naar gezocht. Dit jaar hebben we 't samen nog geprobeerd, maar helaas te vergeefs. 't Wemelde van Watersnippen, die echter meest buiten schot bleven. Bendes Oever- en Boerenzwaluwen verschenen nu boven de biezen, waar ze voedsel te over konden krijgen. Kwikstaarten scharrelden op de hooger gelegen droge plekjes rond.

Eenmaal streken daar ook een viertal Zwarte ruiters neer, die veel op donkere Tureluurs

EEN AUGUSTUSNACHT OP ZEE BIJ 'T KAMPEREILAND. 183

lijken. In de vlucht vertoonen ze echter geen doorloopenden witten rand aan den achterrand der vleugels, al zijn ze daar witgevekt. Hun „tewiet, tewiet” klinkt de broodjagers als 'n bespotting in de ooren, dat de eenden „te wied” (te ver af) zijn!

Alleen de Groenpootruiters bleven steeds op eerbiedigen afstand; die hebben den snavel iets naar boven gebogen en zijn evenals de Zwarte ruiters, wat grooter dan Tureluurs.

Coward beschrijft in zijn mooi werk: *The Birds of the British Isles and their eggs* hun roep als volgt: „a clear and distinctive call—choo—tchoo—tchoo—each note well emphasised”. Een visschersjongen kwam de fuiken lichten, die vlak bij de lokkers stonden. Van die gelegenheid maakten we gebruik, om de geschoten vogels op te halen. Jonge Kuikendieven, op zoek naar buit, vlogen en cirkelden schel fluitend, rond. Eén streek, betrekkelijk kort bij, op de biezen neer en bleef daar een poos zitten. Volgens Visscher grijpen ze dan met hun klauwen een aantal biezen bij elkaar, waardoor ze voldoende steun hebben.

Een troep Strandpleviers snelde voorbij vlak over 't water en hoog boven ons passeerden twee Pijlstaarten.

Onderwijl begon het te regenen, maar daar er nog telkens eenden overkwamen, besloten we nog te blijven. Het tableau werd dan ook nog met eenige eenden en een snip vermeerderd.

Tenslotte echter werd het te erg en om een uur of half 10 werd de laatste buit binnengebracht. Alles samen 16 talingen (zomer- en winter-), 3 wilde eenden, 1 Tafel- en 1 Slob-eend en 2 Watersnippen. De lokkers werden weer in hun mand geborgen en de woerd, die nu los was, vloog zelf in de boot toen we weggingen.

Juist waren we op zee, toen een ware storm losbrak en meedoogenloos stortte 't hemelwater op ons neer. 'n Heftige donderbui kwam op, gepaard met rukwinden. Zodoende konden we nu tenminste mooi zeilen en al heel gauw liepen we 't Rechterdiep binnen. Opnieuw echter plaste 't water neer en door en door nat bereikten we na een tocht van nog minstens 2 uur, Kampen. Maar dat was gauw vergeten en toen ik 's avonds mijn drijfmatte bagage kwam halen, spraken we alvast voor een volgenden keer af, in September als ook de plevieren en misschien de strandloopers present zouden zijn.

Kampen, 17-8-'23.

C. G. B. TEN KATE.

OVER SLUIPWESPEN EN NOG WAT.

WIE zich eenigszins van beteekenis heeft bezig gehouden met het kweken van insecten, vooral van vlinders, heeft kennis gemaakt met allerlei ongenoodde gasten, die tegen wil en dank werden meegekweekt.

In het begin sta je wel wat mal te kijken, als je, inplaats van den langverbeiden vlinder, een lang, smal, wespachtig beest in het kweekglas vindt, maar later wordt dat beter, ja zelfs vind je het dan wel eens een buitenkansje, waarop je niet had durven hopen. Zoo gaat het: onbekend maakt onbemind zegt een spreekwoord, dat vooral voor natuur-bemoeienis schijnt uitgevonden. Me dunkt nergens gauwer leer je de waarheid kennen van dit woord, dat je zelfs gaat veranderen in: bekend maakt bemind.

Mij ging het zoo met de sluipwespen.

Alleen hoop ik, dat men dit „bekend” niet al te ruim opvat, maar alleen in de beteekenis van: met sommige vertegenwoordigers bekend. — 'k Zou niet graag bezendingen van de beestjes thuis krijgen, om daarvan de namen te zeggen, want ik ken er maar enkele.

'k Herinner me nog levendig de eerste kennismaking. 'k Had op een doornheg twee eigenaardig geteekende rupsen gevonden, welk ik hoopte, dat van *Aporia crataegi* zouden